

*Biroul Național de Statistică al Republicii Moldova
Direcția Generală pentru Statistică a municipiului Chișinău*

Situația social-economică a municipiului Chișinău în ianuarie-martie 2019 (informație succintă)

*Șaragov Natalia, șeful Direcției Generale pentru Statistică
a mun. Chișinău
Tel. (022) 739581
E-mail: chisinau@statistica.gov.md
Adresa: MD-2028, Chișinău, șos. Hâncești, 53a*

Cuprins

1. Informație succintă privind situația social-economică a mun. Chișinău în ianuarie-martie 2019	3
2. Situația demografică.....	4
3. Piața muncii.....	4
4. Sănătatea.....	5
5. Turism	6
6. Infrațțiuni	8
7. Agricultură	9
8. Industrie.....	10
9. Investițiile în active imobilizate	10
10. Construcții	11
11. Transporturi.....	12
12. Precizări metodologice.....	13

1. Informație succintă privind situația social-economică a municipiului Chișinău în ianuarie-martie 2019

Situația demografică în ianuarie-martie 2019 a fost determinată de o descreștere a nivelului natalității, mortalității și divorțialității, respectiv cu 0,8 la sută, 1,9 la sută și 11,2 la sută, dar a fost înregistrată o creștere la nivelul nupțialității cu 11,7 la sută respectiv.

Câștigul salarial mediu lunar nominal brut al unui angajat în trimestrul I 2019 a fost de 8102,6 lei, sporind față de aceeași perioadă a anului precedent cu 14,9%, și depășind media pe țară cu 17,0%.

Cifra de afaceri în industrie în ianuarie-martie 2019, a fost în creștere cu 4,4% comparativ cu aceeași perioadă a anului precedent.

Investițiile în active imobilizate din contul tuturor surselor de finanțare realizate în perioada de raport au însumat 2221,5 mil. lei, majorându-se cu 25,5% față de ianuarie-martie 2018. Sursa principală de finanțare a investițiilor a fost mijloacele proprii ale investitorului, ponderea cărora a constituit 70,4%.

Parcursul mărfurilor realizat de întreprinderile de transport rutier în ianuarie-martie 2019 a însumat 473,2 mil. tone-km, cu 11,3% mai mult decât cel înregistrat în aceeași perioadă a anului precedent.

Volumul mărfurilor transportate de către întreprinderile de transport rutier a constituit 1151,2 mii tone, majorându-se cu 21,4% comparativ cu ianuarie-martie 2018

Numărul pasagerilor transportați cu autobuzele și microbuzele de folosință generală a fost de 14,3 mil., majorându-se cu 1,7% față de aceeași perioadă a anului trecut.

Principalii indicatori ai situației social-economice a mun. Chișinău în ianuarie-martie 2019

	Ianuarie-martie 2019	
	valoarea absolută	în % față de ianuarie-martie 2018
Numărul populației stabile, la începutul anului, persoane	832 865	x
Rata natalității, ‰	10,8	x
Rata mortalității, ‰	8,1	x
Rata nupțialității, ‰	3,9	x
Rata divorțialității, ‰	3,0	x
Câștigul salarial mediu lunar, lei	8 102,6 ¹	114,9 ²
Valoarea producției industriale, mil. lei (în prețuri curente)	5 987,0	x
Investiții în active imobilizate din contul tuturor surselor de finanțare, mil. lei	2 221,5	125,5
Parcursul mărfurilor realizat de întreprinderile de transport rutier, mil. tone-km	473,2	111,3
Mărfuri transportate de întreprinderile de transport rutier, mii tone	1 151,2	121,4
Parcursul pasagerilor cu autobuze și microbuze, mil. pasageri-km	407,2	103,5
Pasageri transportați cu autobuze și microbuze, mii pasageri:	14 294,7	101,7

¹ Trimestrul I

² Trimestrul I 2019 în % față de trimestrul I 2018

2. Situația demografică

Evoluția proceselor demografice în ianuarie-martie 2019 se caracterizează prin următorii indicatori principali ai mișcării naturale a populației:

	Ianuarie-martie		Ianuarie-martie 2019 în % față de ianuarie-martie 2018
	2018 ¹	2019 ¹	
Născuți-vii, persoane	2 238	2 219	99,2
Decedați, persoane	1 705	1 672	98,1
din care, copii sub 1 an	37	34	91,9
Sporul natural	533	547	102,6
Numărul căsătoriilor	725	810	111,7
Numărul divorțurilor	688	611	88,8

¹ Date preliminare

Conform datelor preliminare, în ianuarie-martie 2019 au fost înregistrați 2219 născuți-vii, cu 0,8 la sută mai puțin comparativ cu perioada similară din anul precedent, rata natalității constituind 10,8 născuți-vii la 1 000 locuitori.

Numărul persoanelor decedate a fost de 1672, cu 1,9% mai puțin comparativ cu aceeași perioadă a anului trecut, rata mortalității constituind 8,1 decedați la 1000 locuitori. Numărul copiilor decedați în vârstă sub 1 an în această perioadă s-a micșorat cu 8,1%, fiind de 34 persoane.

În ianuarie-martie 2019 au fost înregistrate 810 căsătorii, numărul acestora s-a majorat cu 11,7% în comparație cu ianuarie-martie 2018, rata nupțialității constituind 3,9 căsătorii la 1000 locuitori. Conform Hotărârilor Judecătorești numărul divorțurilor oficial înregistrate a fost de 611, micșorându-se cu 11,2 % față de perioada anului trecut, revenind în medie 3,0 divorțuri la 1000 locuitori.

Migrația internă

	Numărul de sosiri:		Numărul de plecări:		Sporul migratoriu:	
	localități urbane	localități rurale	din localități urbane	din localități rurale	urban	rural
Total, persoane inclusiv:	4 684	404	2 360	208	2 324	196
Sub vârsta aptă de muncă (0-15 ani)	8	0	4	0	4	0
În vârsta aptă de muncă (femei 16-56, bărbați 16-61)	4 213	357	1 979	190	2 234	167
Peste vârsta aptă de muncă (femei 57+, bărbați 62+)	463	47	377	18	86	29

Conform datelor furnizate de către Registrul de Stat al Populației, în ianuarie-martie 2019, în municipiul Chișinău au sosit 5088 persoane și au plecat 2568 persoane, prin urmare sporul migratoriu a constituit 2520 persoane.

3. Piața muncii

În trimestrul I 2019, **câștigul salarial mediu lunar nominal brut** al unui angajat a fost de 8102,6 lei, în creștere cu 14,9% față de trimestrul I 2018 și cu 17,0% mai mare comparativ cu câștigul salarial mediu pe țară (6923,0 lei).

În sfera bugetară în trimestrul I 2019 salariul mediu lunar a constituit 8789,7, cu 19,3% mai mult față de trimestrul I 2018, iar în sectorul economic (real) acest indicator a constituit 7964,8 lei și s-a mărit cu 14,0% față de cel înregistrat în aceeași perioadă a anului trecut.

Câștigul salarial mediu lunar nominal brut în trimestrul I 2019, pe activități economice¹

Activități economice	Lei	În % față de:	
		trimestrul I 2018	trimestrul IV 2018
Total economie	8 102,6	114,9	96,6
Agricultură, silvicultură și pescuit	4 517,6	108,1	88,3
Industria-total	7 310,1	113,4	94,2
Industria extractivă	5 381,7	125,6	101,5
Industria prelucrătoare	6 526,1	114,0	94,4
Producția și furnizarea de energie electrică și termică, gaze, apă caldă și aer condiționat	12 690,9	111,6	95,1
Distribuția apei;salubritate, gestionarea deșeurilor, activități de decontaminare	9 613,3	116,0	86,9
Construcții	6 837,0	116,4	92,0
Comerț cu ridicata și cu amănuntul; întreținerea și repararea autovehiculelor și a motocicletelor	6 859,0	111,1	94,5
Transport și depozitare	6 762,0	117,9	97,3
Activități de cazare și alimentație publică	4 907,1	112,2	92,1
Informații și comunicații	15 760,8	119,0	99,0
Activități financiare și de asigurări	12 616,5	110,9	91,0
Tranzacții imobiliare	5 969,0	109,9	99,4
Activități profesionale, științifice și tehnice	9 698,6	117,5	102,8
Activități de servicii administrative și activități de servicii suport	5 359,7	105,0	93,3
Administrație publică și apărare; asigurări sociale obligatorii	11 721,2	107,3	98,5
Învățământ	7 597,2	128,1	106,9
Sănătate și asistență socială	7 811,3	118,4	93,4
Artă, activități de recreere și de agrement	5 323,0	110,4	99,2
Alte activități de servicii	8 579,1	121,9	102,8

¹ Datele cuprind unitățile economice (sectorul real) cu 4 și mai mulți salariați și toate instituțiile bugetare, indiferent de numărul de salariați, care î-și au sediul central în mun. Chișinău

4. Sănătatea

Conform datelor Ministerului Sănătății, morbiditatea populației de unele boli infecțioase în ianuarie-martie 2019 se caracterizează prin micșorare a cazurilor de îmbolnăviri prin infecții virale, infecții imunodirijabile și boli infecțioase „social determinate”. În cazul celorlalte boli infecțioase se constată o tendință de creștere a cazurilor de îmbolnăvire.

Morbiditatea populației, pe principalele boli infecțioase

	Ianuarie-martie 2019		Cazuri la 100 000 locuitori	
	total, cazuri	în % față de ianuarie-martie 2018	ianuarie-martie 2018	ianuarie-martie 2019
<i>Infecții intestinale</i>				
Infecții intestinale acute	1 556	152,0	124,0	186,2
inclusiv dizenterie bacteriană	3	23,0	1,6	0,4
<i>Hepatite virale</i>				
Hepatite virale – total	7	41,2	2,1	0,8
din care:				
Hepatita A	0	0,0	0,7	0,0
Hepatita C	5	55,6	1,1	0,6
<i>Infecții imunodirijabile</i>				
Varicela	633	59,1	130,2	76,9
Hepatită virală B	2	50,0	0,1	0,2
Parotidită epidemică	5	35,7	1,7	0,6
<i>Infecții respiratorii acute</i>				
Infecții acute ale căilor respiratorii cu localizări multiple	47 055	110,3	5 282,7	5 716,2
Gripă	1 363	de 2 ori	84,8	165,6
<i>Boli infecțioase „social determinate”</i>				
Tuberculoza organelor respiratorii	97	88,2	13,4	11,8
Sifilis	102	72,3	17,1	12,4
Infecție gonococică	79	97,5	9,8	9,6
Pediculoză	48	17,3	33,8	5,8

5. Turism

Structurile de primire turistică colective cu funcțiuni de cazare în ianuarie-martie 2019 au fost frecventate de 41,9 mii turiști sau cu 11,6% mai mult comparativ cu perioada similară din anul precedent. Numărul de turiști sosiși în structurile de primire turistică colective cu funcțiuni de cazare se prezintă în felul următor:

	Ianuarie-martie 2019		Ianuarie-martie 2019 în % față de ianuarie-martie 2018	
	total, turiști	din care, nerezidenți	total, turiști	din care, nerezidenți
Total	41 921	28 582	111,6	113,5
din care:				
Hoteluri și moteluri	34 888	26 208	113,2	112,7
Cămine pentru vizitatori	735	-	58,1	-
Pensiuni turistice și agroturistice	2 128	786	107,8	107,5
Structuri de întremare	1 463	7	89,0	28,0
Structuri de odihnă (vile turistice, sate de vacanță, etc.)	2 689	1 581	143,4	136,5
Tabere de vacanță pentru elevi	-	-	-	-

Ponderi mai însemnate în numărul total al turiștilor străini cazați în structurile de primire turistică colective cu funcțiuni de cazare le-au revenit turiștilor sosiți din România (26,9%), Ucraina (12,0%), Federația Rusă (7,8%), S.U.A (6,7%), Italia (5,3%). Turcia (4,6%) și Germania (4,2%).

Numărul de înnoptări ale turiștilor în structurile de primire turistică colective cu funcțiuni de cazare, se prezintă astfel:

	Ianuarie-martie 2019		Ianuarie-martie 2019 în % față de ianuarie-martie 2018	
	total, înnoptări	din care, ale nerezidenților	total, înnoptări	din care, ale nerezidenților
Total	126 761	59 587	106,9	121,0
din care:				
Hoteluri și moteluri	68 993	55 186	122,1	122,9
Cămine pentru vizitatori	22 590	-	85,4	-
Pensiuni turistice și agroturistice	3 209	1 727	102,6	109,5
Structuri de întremare	27 749	91	95,6	36,0
Structuri de odihnă (vile turistice, sate de vacanță, etc.)	4 220	2 583	121,5	103,3
Tabere de vacanță pentru elevi	-	-	-	-

În ianuarie-martie 2019 în structurile de primire turistică colective cu funcțiuni de cazare au fost înregistrate 126,8 mii înnoptări ale turiștilor, din care 67,2 mii ale cetățenilor moldoveni (53,0% din total înnoptări) și 59,6 mii înnoptări ale nerezidenților (47,0%).

Indicele de utilizare netă al locurilor de cazare pe total structuri de primire turistică colective, în ianuarie-martie 2019, a constituit 24,5% structuri de întremare 61,1%, cămine pentru vizitatori 61,0%, structuri de odihnă 6,0%, hoteluri și moteluri 20,0%, pensiuni turistice și agroturistice 10,8%.

Durata medie a șederii pe total structuri de primire, în ianuarie-martie 2019 a fost de 4,0 zile, la structuri de întremare 20,0 zile, cămine pentru vizitatori 31,0 zile, structuri de odihnă 2,6 zile, hoteluri și moteluri 3,0 zile, pensiuni turistice și agroturistice 2,5 zile.

În ianuarie-martie 2019 agențiile de turism și turoperatorii au prestat servicii turistice la 30,5 mii turiști și excursioniști. Numărul de turiști și excursioniști străini care au beneficiat de serviciile agențiilor de turism și turoperatorilor, în ianuarie-martie 2019, s-a cifrat la 1608, din care 68,5% au sosit în scopuri de odihnă, recreere și agrement, 31,5% în scopuri de afaceri și profesionale, dar și alte scopuri. Numărul de turiști și excursioniști care au plecat în străinătate prin intermediul agențiilor de turism și turoperatorilor, în perioada de raport, a totalizat 22,7 mii persoane.

Numărul de turiști și turiști-zile, după scopul vizitelor, se prezintă astfel:

	Ianuarie-martie 2019	
	turiști	turiști-zile
Total	30 456	126 276
Turism receptor (primirea cetățenilor străini) - total	1 608	3 928
din care, în scopuri:		
afaceri și profesionale	362	1 413
odihnă, recreere și agrement	1 102	2 209
tratament	-	-
alte scopuri	144	306
Turism emițător (deplasarea cetățenilor moldoveni în străinătate) - total	22 651	120 069
din care, în scopuri:		
afaceri și profesionale	494	2 151
odihnă, recreere și agrement	21 673	113 619
tratament	464	4 158
alte scopuri	20	141
Turism intern (deplasarea cetățenilor moldoveni în interiorul țării, în scop turistic)	6 197	2 279

Numărul turiștilor străini care au vizitat municipiul Chișinău și turiștilor moldoveni care au plecat în străinătate, prin intermediul agențiilor de turism și turoperatorilor, se prezintă astfel:

	Turiști străini sosiți		Turști moldoveni plecați	
	Ianuarie-martie 2019	în % față de total	Ianuarie-martie 2019	în % față de total
Total	1 615	100,0	23 782	100,0
din care:				
Austria	143	8,9	356	1,5
Bulgaria	89	5,5	2 726	11,5
Egipt	4	0,3	4 768	20,0
Emiratele Arabe	3	0,2	454	1,9
Federația Rusă	139	8,6	273	1,1
Franța	98	6,1	190	0,8
Germania	43	2,7	201	0,8
Grecia	2	0,1	165	0,7
Israel	22	1,4	162	0,7
Italia	86	5,3	537	2,3
Polonia	57	3,5	31	0,1
Republica Cehă	4	0,2	256	1,1
România	394	24,4	8 041	33,8
S.U.A.	48	3,0	69	0,3
Turcia	44	2,7	752	3,2
Ucraina	109	6,7	1 776	7,5
Alte țări	330	20,4	3 025	12,7

Numărul de turiști și excursioniști care au plecat în străinătate, prin intermediul agențiilor de turism și turoperatorilor, a fost de 14,7 ori mai mare comparativ cu numărul turiștilor și excursioniștilor străini sosiți în municipiul Chișinău.

6. Infracțiuni

Conform informației Ministerului Afacerilor Interne, în ianuarie-martie 2019, numărul infracțiunilor înregistrate a constituit 2257 cazuri și s-a majorat cu 43 cazuri, în comparație cu ianuarie-martie 2018. Infracțiunile comise pe teritoriul municipiului Chișinău constituie 33,6% din numărul total de infracțiuni săvârșite pe teritoriul țării. Numărul infracțiunilor înregistrate la 10 mii locuitori a constituit 28,0 infracțiuni.

Tipurile de infracțiuni înregistrate

	Ianuarie-martie 2019	Ianuarie-martie 2019 în % față de ianuarie-martie 2018
Infracțiuni înregistrate - total	2 257	101,9
din care:		
omoruri	6	60,0
violuri	9	150,0
tâlhării	5	de 2,5 ori
jafuri	73	100,0
furturi	695	101,2
huliganism	79	112,9
infracțiuni legate de droguri	144	127,4
vătămarea intenționată gravă	9	100,0

Cele mai răspândite infracțiuni contra patrimoniului rămân a fi furturile, în ianuarie-martie 2019 au fost înregistrate 695 cazuri, ponderea acestora în total infracțiuni înregistrate fiind de 30,8%.

Din numărul total de 2257 infracțiuni înregistrate, 462 constituie infracțiuni grave. În luna martie anul curent pe teritoriul municipiului Chișinău au fost înregistrate 775 infracțiuni.

Conform datelor Serviciului Protecției Civile și Situațiilor Excepționale ale Ministerului Afacerilor Interne, în ianuarie-martie 2019 pe teritoriul municipiului Chișinău s-au înregistrat 77 incendii, care au determinat pierderi în sumă de 6,9 mil. lei. Ca urmare a acestor incendii au decedat 6 persoane, iar 3 persoane au fost traumatizate. Numărul incendiilor comparativ cu ianuarie-martie 2018 s-a micșorat cu 11,6%.

7. Agricultură

Producția animală. În ianuarie-martie 2019, în sectorul zootehnic al municipiului (fără gospodăriile auxiliare ale populației), în raport cu aceeași perioadă a anului precedent, s-a mărit producția de ouă de 2,7 ori, s-a micșorat producția (creșterea în masă vie) a vitelor și păsărilor cu 20,5% și producția de lapte a crescut cu 20,5%.

În ianuarie-martie 2019 s-a înregistrat o creștere a sporului zilnic în greutate la creșterea și îngrășarea bovinelor cu 83,0% și al porcinelor de 17,0 ori. Productivitatea medie de lapte la o vacă a crescut cu 21,2% față de perioada similară a anului precedent.

Efectivul de animale în întreprinderile agricole și gospodăriile populației și țărănești (de fermier) se caracterizează prin următoarele date:

	La 1 aprilie 2019		Ponderea (în % față de total)
	capete	în % față de situația la 1 aprilie 2018	
Bovine - total	1 263	79,9	100,0
din care:			
întreprinderile agricole ¹	165	98,2	13,1
gospodăriile populației	1 098	77,7	86,9
din ele vaci – total	748	85,4	100,0
din care:			
întreprinderile agricole ¹	54	120,0	7,2
gospodăriile populației	694	83,5	92,8
Porcine - total	1 923	81,7	100,0
din care:			
întreprinderile agricole ¹	222	de 2,3 ori	11,5
gospodăriile populației	1 701	75,4	88,5
Ovine și caprine - total	5 563	126,3	100,0
din care:			
întreprinderile agricole ¹	364	94,3	6,5
gospodăriile populației	5 199	129,4	93,5
Cabaline - total	91	108,3	100,0
din care:			
întreprinderile agricole ¹	3	75,0	3,3
gospodăriile populației	88	110,0	96,7
Păsări - total	55 904	88,8	100,0
din care:			
întreprinderile agricole ¹	55 904	88,8	100,0

¹ Întreprinderile agricole și gospodăriile țărănești (de fermier) care au la bilanț animale

8. Industrie

În ianuarie-martie 2019, comparativ cu aceeași perioadă a anului precedent, **producția industrială** a fost mai mică cu 2,6%, ca urmare a creșterii în industria extractivă cu 71,4%, dar și a descreșterii în industria prelucrătoare cu 2,9% și la producția și furnizarea de energie electrică și termică, gaze, apă caldă și aer condiționat cu 5,2%.

Indicii producției industriale, pe total și secțiuni ale industriei, %

	Ianuarie-martie 2019 față de ianuarie-martie 2018
Industrie, total	97,4
Industria extractivă	171,4
Industria prelucrătoare	97,1
Producția și furnizarea de energie electrică și termică, gaze, apă caldă și aer condiționat	94,8

În ianuarie-martie 2019, **cifra de afaceri în industrie** a fost în creștere cu 4,4% comparativ cu aceeași perioadă a anului precedent.

9. Investițiile în active imobilizate

În ianuarie-martie 2019 valoarea investițiilor în active imobilizate a constituit 2221,5 mil. lei (în prețuri curente). Comparativ cu perioada respectivă a anului precedent acest indicator a marcat o creștere cu 25,5% (în prețuri comparabile).

Investițiile în imobilizări necorporale, în ianuarie-martie 2019, au înregistrat o creștere de 68,2% față de ianuarie-martie 2018. Investițiile în imobilizările corporale au însumat 2129,5 mil. lei, fiind în creștere cu 24,1% față de perioada similară a anului precedent.

Structura investițiilor în active imobilizate în ianuarie-martie 2019

	Realizări, mil. lei	În % față de:	
		ianuarie-martie 2018	total
Investiții în active imobilizate – total	2 221,5	125,5	100,0
Imobilizări necorporale	92,0	168,2	4,1
Imobilizări corporale	2 129,5	124,1	95,9
din care:			
clădiri rezidențiale	466,7	117,9	21,0
clădiri nerezidențiale	236,5	89,1	10,7
construcții ingineresti	201,9	133,9	9,1
mașini, utilaje, instalații de transmisie	736,2	121,9	33,1
mijloace de transport	352,0	172,5	15,9
alte imobilizări corporale	136,2	147,2	6,1

Din total investiții realizate în ianuarie-martie 2019, cea mai mare pondere revine investițiilor în utilaje, mașini, instalații de transmisie care a constituit 33,1%.

Investiții în active imobilizate pe surse de finanțare. Pentru realizarea procesului investițional în ianuarie-martie 2019 au fost utilizate preponderent mijloacele proprii ale investitorului, care au constituit 1563,8 mil. lei, reprezentând 70,4% din valoarea totală a mijloacelor utilizate pentru realizarea investițiilor.

Structura investițiilor în active imobilizate pe surse de finanțare în ianuarie-martie 2019

	Realizări, mil. lei	În % față de:	
		ianuarie-martie 2018	total
Investiții în active imobilizate - total	2 221,5	125,5	100,0
din care, finanțate din contul:			
bugetului de stat	175,4	de 2,4 ori	7,9
bugetelor unităților administrativ-teritoriale	108,7	de 3,9 ori	4,9
mijloacelor proprii	1 563,5	115,8	70,4
surselor din străinătate	114,5	109,8	5,1
altor surse	259,4	128,5	11,7

În ianuarie-martie 2019, pentru asigurarea necesităților investiționale din contul surselor bugetare, au fost utilizate 284,1 mil. lei, ceea ce constituie 12,8% din total investiții.

10. Construcții

În ianuarie-martie 2019, s-au eliberat 188 autorizații de construire pentru clădiri rezidențiale și nerezidențiale, în diminuare cu 16,4% față de ianuarie-martie 2018.

Autorizații de construire eliberate pentru clădiri în ianuarie-martie 2019

	Total, număr	În % față de:	
		ianuarie-martie 2018	total
Total	188	83,6	100,0
din care pentru clădiri:			
rezidențiale (inclusiv pentru colectivități)	145	83,8	77,1
nerezidențiale	43	82,7	22,9

În ianuarie-martie 2019 au fost date în exploatare 939 locuințe (apartamente, case individuale de locuit) cu suprafața totală de 73,1 mii m², sau cu 15,8% mai mult față de ianuarie-martie 2019.

Locuințe date în exploatare în ianuarie-martie 2019

	Locuințe, unități	Suprafața totală	
		mii m ²	în % față de ianuarie-martie 2018
Total	939	73,1	115,8
apartamente	839	61,1	132,8
case individuale de locuit	100	12,0	70,2

11. Transporturi

În ianuarie-martie 2019 întreprinderile de transport¹ rutier din mun. Chișinău au transportat 1151,2 mii tone de mărfuri, cu 21,4% mai mult față de perioada similară din anul 2018. Parcursul mărfurilor a totalizat 473,2 mil. tone-km, cu 11,3% mai mult decât în ianuarie-martie 2018.

Volumul de mărfuri transportate și parcursul mărfurilor realizat de întreprinderile de transport rutier

	Ianuarie-martie 2019	În % față de ianuarie-martie 2018	Martie 2019	
			în % față de februarie 2019	în % față de martie 2018
Mărfuri transportate – mii tone	1 151,2	121,4	133,2	149,2
Parcursul mărfurilor – mil. tone-km	473,2	111,3	115,4	118,9
Distanța medie de transport a unei tone de marfă, pe întreprinderile de transport, km	411,1	91,7	86,7	79,7

Volumul mărfurilor transportate de către întreprinderile de transport rutier au constituit 47,2% din totalul volumului de mărfuri transportate de către întreprinderile de transport rutier din țară, parcursul mărfurilor fiind de 52,9%.

Numărul mijloacelor de transport (proprie și închiriate) la întreprinderile de transport rutier este prezentat în tabelul ce urmează:

	La 01.04.2018	La 01.04.2019	Ianuarie-martie 2019 în % față de ianuarie-martie 2018
Total, unități:	6 243	6 072	97,3
din care:			
Autocamioane	3 669	3 689	100,5
Autobuze și microbuze de folosință generală - total	2 574	2 383	92,6

Numărul de autovehicule (proprie și închiriate) a întreprinderilor de transport rutier la 01.04.2019 s-a micșorat cu 171 unități față de 01.04.2018.

Numărul de pasageri transportați și parcursul pasagerilor realizat cu autobuze și microbuze, în ianuarie-martie 2019

	Mii pasageri	În % față de ianuarie-martie 2018
Pasageri transportați – total, mii pasageri	14 294,7	101,7
Parcursul pasagerilor – total, mil. pasageri-km	407,2	103,5

Numărul pasagerilor transportați cu autobuze și microbuze de folosință generală în ianuarie-martie 2019 a constituit 14,3 mil. pasageri, comparativ cu ianuarie-martie 2018 majorându-se cu 1,7%.

Parcursul pasagerilor cu autobuze și microbuze de folosință generală a constituit 407,2 mil. pasageri-km, cu 3,5% mai mult față de perioada corespunzătoare a anului precedent.

Numărul pasagerilor transportați cu autobuze și microbuze de folosință generală a constituit 58,1%, din totalul pe țară; parcursul pasagerilor cu autobuze și microbuze a înregistrat 53,4% din totalul pe țară.

¹ inclusiv întreprinderile cu alte genuri de activitate, care efectuează transportări auto de mărfuri contra plată și dispun de 10 și mai multe autovehicule de marfă proprie sau închiriate

12. Precizări metodologice

Populație stabilă – numărul persoanelor care au domiciliul stabil pe teritoriul respectiv, inclusiv persoanele absente temporar. Sursa datelor pentru **mișcarea naturală a populației** sunt actele stării civile despre naștere, deces, căsătorie, divorț, întocmite de oficiile stării civile.

Ratele de natalitate, mortalitate, nupțialitate și divorțialitate sunt calculate ca raportul dintre numărul celor născuți-vii, decedați, căsătorii și divorțuri din perioada de referință și numărul mediu al populației stabile din aceeași perioadă extins pentru un an. Se calculează în promile.

Spor natural - reprezintă diferența dintre numărul de născuți-vii și numărul decedaților pe parcursul anului. Sporul natural pozitiv (creșterea) - numărul născuților-vii depășește numărul decedaților. Sporul natural negativ (scăderea naturală) - numărul decedaților depășește numărul născuților-vii.

Spor migratoriu – reprezintă diferența dintre numărul de imigranți și cel al emigranților unei regiuni.

Câștigul salarial mediu lunar al unui angajat – raportul între fondul de salarii (calculat) și numărul mediu de salariați. Datele cuprind unitățile economice (sectorul real) cu 4 și mai mulți salariați și toate instituțiile bugetare, indiferent de numărul de salariați, care î-și au sediul central în municipiul Chișinău.

Morbiditate – totalitatea cazurilor de îmbolnăvire ale populației, înregistrate pe parcursul anului, la adresarea în instituția curativ-profilactică sau în timpul examenului profilactic.

Capacitatea și frecventarea structurilor de primire turistică colective cu funcțiuni de cazare turistică provin din rapoartele statistice prezentate de agenții economici care administrează efectiv structurile de cazare turistică colective.

Structură de primire turistică cu funcțiuni de cazare turistică este orice construcție sau loc amenajat, destinat, conform proiectării și executării, pentru cazarea turiștilor.

Sosirea unui turist într-o structură de primire turistică colective cu funcțiuni de cazare se înregistrează când o persoană este înscrisă în registrul structurii respective, pentru a fi găzduită una sau mai multe nopți neîntrerupte. În fiecare structură de primire turistică colective cu funcțiuni de cazare se consideră o singură sosire pe turist, indiferent de numărul de înnoptări rezultate din șederea sa neîntreruptă.

Înnoptarea reprezintă intervalul de 24 de ore, începând cu ora hotelieră, pentru care o persoană este înregistrată în evidența structurii de cazare turistică și beneficiază de găzduire în contul tarifului aferent spațiului ocupat, chiar dacă durata de ședere efectivă este inferioară intervalului menționat. Sunt incluse și înnoptările aferente paturilor instalate suplimentar (plătite de turiști).

Indicele de utilizare netă al capacității de cazare turistică în funcțiune exprimă relația între capacitatea de cazare în funcțiune și utilizarea efectivă a acesteia de către turiști, într-o perioadă determinată. Rezultă din calcul prin împărțirea numărului total de înnoptări realizate, la capacitatea de cazare turistică în funcțiune, din perioada respectivă.

Durata medie de înnoptări a unui turist se calculează prin împărțirea numărului de înnoptări realizate la numărul de turiști cazați în structurile de primire turistică colective cu funcțiuni de cazare.

Agențiile de turism sunt agenții economici, titulari de licență pentru activitatea turistică, specializate în achiziționarea de pachete turistice de la turoperatori și în comercializarea acestor pachete direct consumatorilor, precum și în comercializarea serviciilor proprii.

Turoperatoarii sunt agenții economici, titulari de licență pentru activitatea turistică, specializați în formarea de pachete turistice și în comercializarea acestora prin intermediul agențiilor de turism sau direct consumatorilor.

Turism organizat – formă de turism, caracterizată prin înțelegeri prealabile în ce privește prestația, inclusiv serviciile legate de deplasarea și sejurul turistului, prin intermediul contractelor sau altor tipuri de aranjamente.

Formele de turism: i) **turismul intern**: deplasarea rezidenților Republicii Moldova în interiorul țării, în scop turistic; ii) **turismul receptor**: primirea cetățenilor străini în țară; iii) **turismul emițător**: deplasarea rezidenților Republicii Moldova în străinătate.

Turiștii/excursioniștii participanți la turismul organizat sunt persoanele care beneficiază de serviciile oferite și vândute de titularii de licență care organizează activitatea turistică.

Turiștii reprezintă persoanele care petrec cel puțin o noapte într-o structură turistică de găzduire colectivă sau privată.

Excursioniștii (vizitatorii de o zi) reprezintă persoanele ce nu petrec cel puțin o noapte într-o structură.

Infracțiune înregistrată – fapt obștesc periculos, relevat și luat la evidență oficial, în conformitate cu legislația penală în vigoare.

Volumul producției vegetale se determină prin mărimea recoltei globale a culturilor agricole.

Volumul producției animale se determină prin mărimea masei vii a prășilei obținute și sporului vitelor și păsărilor tinere crescute în curs de un an, a sporului în greutate al animalelor mature, obținut în urma îngrășării lor, precum și cantității de lapte, lână, ouă și alte produse animaliere obținute în procesul folosirii gospodărești a animalelor și păsărilor.

Valoarea producției fabricate în prețuri curente este calculată pentru producția destinată vânzării (include și valoarea stocurilor evaluate la prețuri de vânzare). Pentru producția fabricată din materia primă a clientului se include doar costul serviciului de prelucrare.

Valoarea producției livrate în prețuri curente reprezintă cantitatea produselor livrate terților părți și/sau fabricată din materia primă a clientului și care a fost expediată acestuia în anul de raport.

Investițiile reprezintă cheltuielile efectuate pentru lucrări de construcții, de instalații și de montaj, pentru achiziționarea de utilaje, mijloace de transport, cheltuieli pentru brevete, mărci, licențe, alte cheltuieli destinate creării de noi active imobilizate, cheltuieli pentru dezvoltarea, modernizarea, reconstrucția, reparația capitală celor existente.

Active imobilizate – active care au o durată de funcționare utilă mai mare de un an, se utilizează în activitatea întreprinderii sau se află în procesul creării și nu sunt destinate vânzării.

Investițiile în **imobilizări necorporale** reprezintă cheltuielile pentru brevete și mărci, know-how-uri și francize, licențe de activitate, programe informatice, desene și modele industriale, drepturi de utilizare a activelor imobilizate, imobilizări necorporale primite în gestiune economică, alte imobilizări necorporale.

Investițiile în **imobilizări corporale** includ cheltuielile pentru crearea și reproducerea mijloacelor fixe – construcția nouă, lărgirea, reconstrucția și reutilizarea tehnică a întreprinderilor industriale, agricole, de transport, comerț și altor întreprinderi în funcțiune, cheltuielile pentru construcția locuințelor și obiectelor cu destinație social-culturală; cheltuieli pentru procurarea terenurilor, resurselor minerale, activelor biologice imobilizate.

Volumul mărfurilor transportate – cantitatea de mărfuri transportate, în tone.

Volumul mărfurilor transportate cu **transportul rutier** cuprinde datele cercetărilor statistice exhaustive ale întreprinderilor cu activitatea principală transport auto, cât și întreprinderilor cu alte genuri de activitate, care efectuează transportări rutiere de mărfuri pentru terți (contra plată) și dispun de 10 și mai multe autovehicule de marfă proprii sau închiriate.

Parcursul mărfurilor – volumul mărfurilor transportate, în tone-kilometri se calculează prin însumarea produselor obținute de la înmulțirea cantității mărfurilor transportate în tone cu distanța de transport în kilometri.

Pasageri transportați - numărul persoanelor care au constituit obiectul transportului cu mijloacele de transport în perioada de raport, inclusiv estimările pasagerilor beneficiari de gratuită și de transport.

Parcursul pasagerilor – volumul transportului de pasageri, în pasageri-kilometri se calculează prin însumarea produselor obținute de la înmulțirea numărului pasagerilor transportați cu distanța de transport în kilometri.